

Модель навчального закладу «Школа новітніх інформаційних технологій»

Володимир ЛОСИЦЬКИЙ,

директор Пальмірської ЗОШ I–III ступенів Золотоніської районної ради Черкаської області

В умовах динамічного розвитку сучасного суспільства постає необхідність інформатизації освітнього простору, створення відповідної моделі освітньо-інформаційного середовища, яке б сповна відповідало вимогам часу, а також враховувало потреби особистості. Вирішення означеної проблеми можливе за умов активного впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій. Це сприятиме динамічному розвитку природних нахилів, здібностей і талантів школярів засобами ІКТ.

Актуальність порушеного питання пов'язана з Концепцією Нової української школи, в якій визначено завдання *формування інформаційно-цифрової компетентності* кожного учня, що передбачає впевнене і водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, оброблення, обміну інформацією. Необхідно також забезпечити інформаційну й медіаграмотність учнів, сприяти оволодінню ними основами програмування та алгоритмічного мислення, навчити роботі з базами даних, розвинути навички безпеки в мережі Інтернет та кібербезпеки, сформувати розуміння етики роботи з інформацією на основі дотримання авторського права та інтелектуальної власності [1].

Усвідомлення того факту, що інформаційно-комунікаційні технології, зокрема, хмарні сервіси, є провідними у розв'язанні багатьох проблем загальної середньої освіти, спричинило розроблення й упровадження педагогічним колективом Пальмірської загальноосвітньої школи творчої моделі навчального закладу «Школа новітніх інформаційних технологій». Вона орієнтована на забезпечення доцільного використання можливостей інформаційно-освітнього середовища задля розвитку всіх суб'єктів навчально-виховного процесу.

Метою інноваційного розвитку Пальмірської загальноосвітньої школи як Школи новітніх інформаційних технологій є створення освітньо-інформаційного середовища засобами ІКТ, що забезпечить нову якість і можливості педагогічного колективу в реалізації сучасних цілей освітньої діяльності засобами новітніх інформаційних технологій; сприятиме підвищенню конкурентоспроможності випускника школи; посилить імідж школи в межах округу, району.

Під час створення освітньо-інформаційного середовища зважаємо на трактування дефініції «*освітнє середовище*», запропоноване вченим

В. Уманцем, та розглядаємо цей феномен з позиції суб'єкта як систему впливів і умов формування особистості, а також можливостей для її розвитку, які надає соціальне і просторово-предметне оточення [2]. Підтримуючи думку В. Уманця, освітньо-інформаційне середовище Школи новітніх інформаційних технологій створюємо засобами ІКТ як сукупність об'єктивних зовнішніх умов, факторів, соціальних об'єктів, необхідних для успішного функціонування навчального закладу [3]. У цьому контексті освітньо-інформаційне середовище – це інновація, що передбачає педагогічно доцільний синтез навчального, виховного, соціального середовищ та інформаційно-комунікаційних технологій.

На нашу думку, середовищні можливості навчально-виховного процесу забезпечать всебічний розвиток учнів, інтенсифікацію творчості та інновацій. Для цього необхідно розробити та апробувати умови найсприятливішого розвитку особистості школярів, за допомогою засобів ІКТ вийти на якісно новий рівень освітнього середовища, що відповідає вимогам часу.

З огляду на зазначене, *метою* проектування освітньо-інформаційного середовища школи є якісна підготовка випускників до життя в умовах інтелектуальної економіки, електронної епохи соціальних комунікацій.

Розглянемо змістове наповнення інноваційної моделі «Школа новітніх інформаційних технологій».

Навчальне середовище охоплює психолого-педагогічні чинники та соціальні відносини для формування внутрішньої мотивації навчальної діяльності, створення умов для розвитку і самореалізації особистості учня, моделювання та впровадження інноваційних технологій, інтеграції в освітньому та соціальному просторі.

Матеріальне середовище: сучасна архітектура школи, навчальне оснащення, дидактичні

матеріали, сучасні засоби предметно-перетворювальної діяльності учнів, природне та соціокультурне довкілля.

Психолого-педагогічне та соціальне середовище: визначення стандартів для цілісного розвитку учнів; окреслення індивідуальної траєкторії розвитку особистості в інформаційному середовищі.

Педагогічний колектив школи визначив умови, необхідні для інноваційного розвитку навчального закладу як Школи новітніх інформаційних технологій: розроблення та апробація структури освітньо-інформаційного середовища як системи неперервної освіти в рамках суспільно-педагогічного комплексу (центр сім'ї та раннього дитинства, передпочаткова, початкова, основна та старша ланки); ресурсне забезпечення освітнього процесу з урахуванням новітніх комп'ютерних технологій та сучасних засобів навчання на електронних носіях; підготовка учасників освітнього процесу до володіння хмарними технологіями; підтримка органів державно-громадського управління школою, спонсорська допомога, соціальне партнерство.

Динамізм освітньо-інформаційного середовища школи та багатоваріантність його функціонування забезпечує реалізація таких *принципів*:

1. *Демократизація освітньої взаємодії* (педагогіка співпраці, партнерство, самоврядування).

2. *Гуманізація навчально-виховного процесу* (ціннісні настанови: школа для дитини, а не дитина для школи; дитина – найбільша цінність; кожна дитина має право на вільний творчий пошук; кожна дитина має право на помилку; повага до дитини і вимогливість до її дій; співробітництво та співтворчість між учителями та учнями).

3. *Компетентнісний підхід* (розвиток життєвих і предметних компетентностей, соціальної відповідальності, громадянської активності).

4. *Оптимізація навчально-виховного процесу* (упровадження інноваційних, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій; інтеграція в освітньому та соціальному просторі).

5. *Системність* (логічна взаємодія структурних підрозділів, продуктивна співпраця різних ланок розвитку особистості).

6. *Варіативність* розвитку та реалізації потенційних можливостей особистості дитини.

7. *Цілісність та комплексність* (єдність та взаємозв'язок у діяльності структурних підрозділів школи).

Основу формування інноваційного освітньо-інформаційного середовища школи становлять хмарні технології, які впливають на об'єкти інноваційного розвитку: навчальний, виховний процеси, науково-методичну роботу, управління школою, ресурсне забезпечення, соціальне партнерство.

Задля реалізації поставленої мети було створено структурно-функціональну модель «Школа новітніх інформаційних технологій», базою якої є суспільно-педагогічний комплекс селища

Пальміра (СПК), який охоплює школу, дитячий садок «Кристалік», селищний будинок культури (СБК), бібліотеку, лікарню, сільську раду. На базі СПК створено п'ять центрів: навчальний, дослідницький, мистецький, спортивно-оздоровчий, соціальний. Діяльність СПК регулює Рада.

На кожному етапі відображено вектор розвитку і саморозвитку дітей та рівень інформатизації:

1. *Центр сім'ї та раннього дитинства* забезпечує використання мультимедійних засобів для ранньої соціалізації дитини, своєчасну медико-просвітницьку, психолого-педагогічну допомогу засобами ІКТ.

2. *Дошкільне виховання (передпочаткова ланка):* на базі ДНЗ «Кристалік» створюють інформаційно-ігровий центр, оснащений мультимедійними засобами із навчальними та ігровими програмами; вихователі проводять 15-хвилинні заняття на основі розроблених у дитячому навчальному закладі програм розвитку; передбачається використання навчальних програм проекту «Розумники». Рівень інформатизації – початковий.

3. *Початкова ланка ЗНЗ (Школа пізнання)* забезпечує формування початкових навичок роботи в мережі Інтернет, основи комунікації, співпраці, кооперації. В умовах класно-урочної системи викладається курс «Інформатика» у 2–4-х класах. У зоні вільного розвитку для дітей з прискореним темпом розвитку передбачено використання нетрадиційних форм навчання. З цієї метою впроваджують навчальні програми «Вчи.ua», інтернет-проект «Smartkids». До послуг учнів – електронна бібліотека, гурток «Юний інформатик». Дітей охоплено проектом «Електронний підручник». Рівень інформатизації – середній.

4. *Базова школа (5–9 класи) – Школа відкриття, творчого розвитку.* Ресурсне забезпечення – 35 персональних комп'ютерів, три ноутбуки, один нетбук, три проектори, мультимедійна дошка. На цьому етапі передбачено вивчення курсу «Інформатика» (5–9 класи). Програма факультативу «Хмарні сервіси. Office 365» за змістом доповнює навчальні програми з інформатики для учнів 5–9-х класів. Метою факультативу є формування в учнів теоретичної бази знань з використання сервісів Office 365, умінь і навичок ефективного застосування інноваційних технологій у навчальній діяльності, що має забезпечити формування у школярів основ комунікації, співпраці, кооперації, інформаційної культури та інформативних компетентностей.

Учителі використовують ІКТ у навчально-виховному процесі: web-дошки Padlet, Popplet, Geogebra, ресурси LearningApps, конструктор тестів OnLineTest-Pad.

5. *Старша ланка (10–11 класи) – Школа вибору, профілізації та визначення* – базується на широкій та поглибленій диференціації та варіативності, що дає змогу максимально врахувати здібності, інтереси та життєві плани молоді. Учні завершують

вивчення курсу «Інформатика» у 10–11-му класах. Під час викладання факультативів «Англійська в світі інформаційних технологій», «Вибір професії» використовують спіральний та діяльнісний підходи. Застосування спірального підходу у викладанні факультативів забезпечує розуміння процесів співпраці, комунікації та кооперації засобами хмарних сервісів від простого до поглибленого рівня. Діяльнісний підхід сприяє розвитку вмінь і навичок використання хмарних сервісів, застосування їх для навчальних цілей, у проектній діяльності, вдосконаленню навичок електронної комунікації кожного учня. Застосовують курси EdEra, впроваджують дистанційне навчання. Все це гарантує підготовку компетентного, конкурентоспроможного випускника, який володіє сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями та має вихід у світовий освітній простір.

Рівень інформатизації – високий. Учні та вчителі не лише володіють ІКТ, а й створюють власні мультимедійні посібники, наприклад: інтерактивна книга «Романтизм у мистецтві та літературі» (В. О. Кара, В. М. Лосіцький), «Проектування фізичного розвитку дитини на гуртку кікбоксингу» (Ю. І. Кошик), «Перевірка ключових компетентностей на уроках хімії у 8-му класі» (Г. З. Василенко).

На базі школи проведено п'ять районних семінарів-тренінгів для директорів шкіл, працівників відділу освіти з використання хмарних технологій в управлінській діяльності та навчально-виховному процесі, а також для учителів школи – семінари-практикуми за програмою «Хмарні сервіси в освіті».

Уже перші кроки з реалізації творчої моделі навчального закладу «Школа новітніх інформаційних технологій» засвідчують, що запровадження хмаро орієнтованих та інших інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу створити єдине освітньо-інформаційне середовище. Це забезпечує необмежений доступ до електронних освітніх ресурсів та створення нових технологій навчально-виховного процесу в школі. Широке використання ІКТ гарантує якісну підготовку випускників до ЗНО, конкурентоспроможність у виборі ними професії і, як результат, – підвищення іміджу школи в межах округу, громади.

Література

1. Концепція Нової української школи [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
2. Уманець В. О. Модель підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах засобами освітнього інформаційного середовища / В. О. Уманець // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. – [вип. 30]. – С. 190–194.
3. Уманець В. О. Формування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічного навчального

закладу / В. О. Уманець // Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень: зб. наук. пр.; [редкол.: Р. С. Гуревич (голова) та ін.]. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. – [вип. 2]. – С. 98–102.

Анотації

Володимир ЛОСИЦЬКИЙ Модель навчального закладу «Школа новітніх інформаційних технологій»

У статті розглянуто структурно-функціональну модель «Школа новітніх інформаційних технологій» Пальмірської ЗОШ І–ІІІ ступенів Золотоніської районної ради Черкаської області. Обґрунтовано мету, умови інноваційного розвитку, принципи проектування освітньо-інформаційного середовища, особливості створення та функціонування ієрархічної системи неперервного використання ІКТ на різних етапах розвитку дітей. Доведено, що ця модель забезпечить якісну підготовку випускників до життя в умовах інтелектуальної економіки та електронної епохи соціальних комунікацій.

Ключові слова: освітньо-інформаційне середовище, ІКТ, модель, школа, розвиток, система.

Владимир ЛОСИЦКИЙ Модель учебного заведения «Школа новейших информационных технологий»

В статье освещается структурно-функциональная модель «Школа новейших информационных технологий» Пальмирской ООШ І–ІІІ ступеней Золотоношского районного совета Черкасской области. Обоснованы цель, условия инновационного развития, принципы проектирования образовательно-информационной среды, особенности создания и функционирования иерархической системы непрерывного использования ИКТ на разных этапах развития детей. Доказано, что эта модель обеспечит качественную подготовку выпускников к жизни в условиях интеллектуальной экономики и электронной эпохи социальных коммуникаций.

Ключевые слова: образовательно-информационная среда, ИКТ, модель, школа, развитие, система.

Volodymyr LOSITSKYI Model of educational institution «School of New Information Technologies»

The article highlights the structural-functional model «School of the latest information technologies» Palmira school of I-III stages of Zolotonosha district council of Cherkasy region. Reasonable goal, the conditions of innovative development, principles of designing of educational – informational environment, especially in the creation and functioning of a hierarchical system of continuous use ICT at various stages of development of children. This model will ensure high-quality preparation of graduates for life in the conditions of the knowledge-based economy and the electronic age of social communications.

Keywords: educational information, ICT, model, school, development, system.